

CÉLNYELVI CIVILIZÁCIÓ ÉRETTSÉGI VIZSGA

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Szóbeli vizsga: 15 perc = 50 pont

Általános szabályok

A középszintű érettségi csak szóbeli vizsgarészből áll. A vizsgán a vizsgázó tételt húz és a kihúzott tétel kérdéseire válaszol. A felelet időtartama 15 perc.

A vizsgázók a tételek pontos megfogalmazását és a feladatok párosítását a vizsga ideje előtt nem ismerhetik meg. A vizsgázó a rendelkezésre álló felkészülési idő (a két feladatra összesen legalább 30 perc) alatt használhat minden engedélyezett segédeszközt: középiskolai célnyelvi vagy magyar nyelvű földrajzi és történelmi atlaszt, valamint egynyelvű nyomtatott, nem enciklopédikus szótárt. A szóbeli feleletnél a vizsgázó csak a térképeket, a második feladathoz tartozó dokumentumot és a felkészüléskor készített vázlatokat használhatja. A segédeszközöket a vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja. Az egyes feladatokhoz kapcsolódó esetleges mellékleteket, szemelvényeket a tételsor tartalmazza. A vizsgázónak folyamatosan, mondanivalóját logikusan felépítve és a szaknyelv megfelelő használatával önállóan kell felelnie.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli feleletet az értékelési útmutató segítségével a kérdező tanár értékeli. Az értékelés csak egész pontszámokban történhet. Az elérhető maximális pontszám 50, amelyből az első feladat megoldására maximum 35, a másodikéra maximum 15 pont adható.

Az összpontszám megoszlása az értékelési szempontok szerint:

FELADATTÍPUS	AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI	PONTSZÁM
a) Önálló témakifejtés	<ul style="list-style-type: none"> - Tartalom - Felépítés - (Szak)szókincs, nyelvhasználat 	20 pont 5 pont 10 pont
b) Elemzés:	<ul style="list-style-type: none"> - Tartalom - (Szak)szókincs, nyelvhasználat 	8 pont 7 pont

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A) KOMPETENCIÁK

1. Ismeretszerzés célnyelven

A vizsgázó legyen képes a célnyelven megadott forrásokból (írott vagy audiovizuális források, táblázatok, képek) információkat gyűjteni. A megszerzett ismereteket tudja rendszerezni, értelmezni. Különböző típusú forrásokból származó információkat legyen képes összevetni. Tudja egy, a mindennapi életből származó célnyelvi forrás lényegét kiemelni, abból rövid tartalmi összefoglalót készíteni.

A források segítségével legyen képes a célnyelvi országokban élő emberek gondolkodásmódjára, szokásaira, életmódjára vonatkozó ismereteket gyűjteni, a magyar kultúrától való eltéréseket, azzal való hasonlóságokat felfedezni, megérteni.

2.Kritikai gondolkodás

Ismerje fel a vizsgázó a célnyelvi ország/ok hazánkétól eltérő sajátosságait, tudjon tényeket és véleményeket megkülönböztetni, a tanult ismeretek kapcsán kérdéseket önállóan megfogalmazni, következtetéseket levonni. Ismerje fel a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket. Vegye észre, tudja megfogalmazni, összehasonlítani a társadalmi, erkölcsi problémákat.

3.Kommunikáció és problémamegoldás célnyelven

A vizsgázó legyen képes 10-15 percben a témáját célnyelven életszerűen, szabad előadásban bemutatni – különböző források alapján, megadott vagy önállóan kidolgozott szempontok szerint. Tudjon önálló, tárgyilagos véleményt alkotni, a szubjektív és objektív érvelés között különbséget tenni. Emelt szinten véleményét, a tanult témakör kapcsán, írásban is tudja kifejtetni. Tudjon eltérő véleményeket, problémákat is világosan leírni, következtetéseket levonni.

4.Tájékozódás időben és térben

A vizsgázó legyen képes a célnyelvi ország/ok nagy tájegységeit, történelme, kultúrája szempontjából fontos helyszíneit azonosítani a térképen. Legyen tisztában a földrajzi környezet hatásaival a célnyelvi állam/ok és kultúrák fejlődésére. Tudja időben elhelyezni a célország/ok történelmének, kultúrájának legfontosabb eseményeit, fordulópontjait. Legyen rálátása Magyarország és a célnyelvi ország/ok történelmének közös pontjaira, a társadalmi és kulturális élet párhuzamos és eltérő jelenségeire.

Legyen képes aktuális eseményeket nagyobb összefüggésbe helyezve értelmezni, bemutatni.

B) TÉMAKÖRÖK - KÖZÉPSZINT

1.A célnyelvi ország/ok földrajza

1.1. A célnyelvi országok természetföldrajza

1.1.1. Fekvés, tájegységek

A célnyelvi ország/ok földrajzi fekvésének, legfontosabb tájegységeinek bemutatása térkép segítségével.

Összevetés Magyarország fekvésével, tájegységeivel.

1.1.2. Éghajlat, élővilág

A célnyelvi ország/ok éghajlatának, élővilágának rövid jellemzése.

Az élővilág néhány hazánkétól eltérő sajátossága.

1.2. Geopolitikai helyzet

1.2.1. Geopolitikai következmények

A közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével.

A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei.

1.2.2. Nemzetiségek, ki- és bevándorlók

A bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai.

1.3. Turisztikai nevezetességek

A célnyelvi ország/ok egy/néhány, idegenforgalom szempontjából fontos régiója, városa.

2.A célnyelvi ország/ok gazdasága

2.1. A gazdaság főbb jellemzői

A célnyelvi ország/ok gazdasági helyzete, főbb gazdasági ágazatai; a világ illetve az EU társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, Magyarországgal fenntartott kapcsolatai.

Néhány híres márka, termék, Magyarországon jelen lévő nagyvállalat ismerete.

2.2. Pénzügyi ismeretek

A célnyelvi ország/ok pénzügyei, fizetőeszköze, pénzhasználati szokások.

2.3. Közlekedés

A közlekedés fő ágazatai; a főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak ismerete.

2.4. Idegenforgalom

Az idegenforgalom főbb ismérvei a célnyelvi országokban; jelentősége az ország gazdasági életében.

2.5. Egyéni és társadalmi felelősségvállalás

A fenntartható gazdaság és a fogyasztási szokások, a fogyasztóvédelem kérdései, összehasonlítva az itthoni helyzettel.

A környezettudatosság, minőségtudatosság és a fenntarthatóság a mindennapi életben.

2.6. Munkavállalás

A célnyelvi ország/okban való munkavállalás lehetőségei, esetleges butatói.

3.Politikai berendezkedés

3.1. Közigazgatási régiók, államforma, politikai adatok, intézményrendszer

A célnyelvi ország/ok politikai berendezkedése; hasonlóságok és különbségek a célnyelvi ország/ok és Magyarország politikai rendszerében. Alapvető jogok és kötelezettségek; jelentős politikai pártok; a népszavazás szerepe.

Társadalmi, politikai problémák, feszültségek napjainkban.

3.2. Civil társadalom

A civil szervezetek, mozgalmak hagyománya, súlya, jelentősége; egybevetés a magyarországi helyzettel.

4.Társadalmi viszonyok

4.1.Társadalmi berendezkedés

A célnyelvi ország/ok társadalmi rétegeinek, csoportjainak aktuális helyzete, együttélési formái; az eltérő kultúrák közötti konfliktusok.

4.2.Problémák

A célnyelvi társadalmakat érintő globális problémák.

4.3.Oktatás

A célnyelvi ország/ok hagyományos és jelenlegi oktatási rendszere, összehasonlítva a magyar oktatással. A tudás, a műveltség, a munka megbecsülése, helye az erkölcsi értékrendben.

Magyar diákok továbbtanulási lehetőségei a célország/okban.

4.4. A vallás és az egyházak szerepe

A lakosság felekezetei szerinti összetétele; egyházi ünnepek, hagyományok; az egyház/ak szerepe a célnyelvi társadalmakban; a fiatalok és a vallás; tolerancia, nyitottság.

4.5. Köznyelv és dialektusok

Az irodalmi nyelv, a köznyelv és a dialektusok a célnyelvi ország/okban.

4.6. Közösségi szolgálat

Önkéntesség, közösségi szolgálat a célnyelvi ország/okban

5.Hagyományok, szokások, életmód

5.1. Család

A célnyelvi ország/ok családmodelljei; aktuális problémák, összevetve a magyarországi helyzettel.

5.2. Családi ünnepek

Családi ünnepek és népi hagyományok, étkezési szokások, tipikus ételek a célnyelvi ország/okban.

5.3. Szabadidő eltöltése

Szórakozási, nyaralási és pihenési szokások. Vidéki és városi élet, a fejlődés tendenciái.

6.Környezetvédelem

6.1. Éghajlatváltozás

A célnyelvi ország/okra jellemző éghajlati változások okai és lehetséges következményei.

Hatályos 2017. január 1-jétől.

6.2. Környezeti problémák

A célnyelvi ország/okra jellemző környezeti problémák, összevetve a magyarországi helyzettel.

6.3. Törekvések a környezeti károk enyhítésére

6.3.1. Energiaforrások

A hagyományos és az alternatív/megújuló energiaforrások használata a célnyelvi ország/okban és hazánkban.

6.3.2. Biogazdálkodás

A biogazdálkodás szerepe a célnyelvi ország/ok mezőgazdaságában és Magyarországon.

6.3.3. Természetvédelem, felelős tájgazdálkodás

Természetvédelem, nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, tájgazdálkodás a célnyelvi ország/okban és Magyarországon.

7.Tömeg-kommunikáció, média

A sajtószabadság és helyzete a célország/okban.

A közszolgálati média nézettsége, elfogadottsága. A célnyelvi ország/ok fontos sajtótermékei, rádiós és televíziós csatornái és internetes fórumai.

Az egyéni tájékozódás lehetőségei és buktatói.

Reklám.

8.Sport

A sport és az egészséges életmód szerepe a mindennapi életben a célnyelvi ország/okban és hazánkban.

A célnyelvi ország/ok legnépszerűbb sportágai, kiemelkedő sportolói, olimpikonjai, sporteseményei. Iskolai és szabadidősport.

9.Tudományok

A célnyelvi ország/ok kiemelkedő jelentőségű tudósai, feltalálói és találmányaik.

Újdonságok a célnyelvi ország/ok tudományos életében.

10.Történelmi ismeretek

Nagy-Britannia történelmének kezdetei térben és időben.

Anglia történelmének 3-4 legfontosabb csomópontja.

Az Amerikai Egyesült Államok

Anglia és az angol nyelvű országok történelmének kapcsolódási pontjai. *(Például: Kossuth Amerikában; magyar emigránsok, magyar tudósok angol nyelvterületen; az angol királyi család kötődése Magyarországhoz)*

11.Irodalmi ismeretek

Az angol irodalom történetének főbb korszakai, néhány kiemelkedő alkotója és alkotása.

Egy kortárs irodalmi mű részletes ismerete.

Egy-egy kiválasztott brit és amerikai író magyarra lefordított ismert művének és pályájának bemutatása.

Példák az angol nyelvű és a magyar irodalom kapcsolódásaira.

12.Művészeti ismeretek

Nagy-Britannia művelődéstörténetének legfontosabb korszakai és stílusai.

Kiemelkedő alkotók és alkotások az angol és amerikai építészetben, képző- és iparművészetben.

A zene- és táncművészet, színház- és filmművészet legjelesebb angol/amerikai képviselői, alkotásai.

A londoni National Gallery és a British Museum kiállításainak átfogó bemutatása és néhány ismert alkotás részletesebb elemzése.

13.A célnyelvi ország/ok és Magyarország kapcsolata, aktuális jelenségek

A célnyelvi ország/ok és Magyarország kapcsolatának, viszonyának jelene.

A célnyelvi ország/ok aktuális politikai, társadalmi, gazdasági, illetve művészeti eseményei (irodalmi Nobel-díj, EU-hoz való viszony változása stb.)